

UVOD

PRIRUČNIK za vijeća i predstavnike nacionalnih manjina

Priredio : Pero Jurišin

Kada je riječ o ostvarivanju manjinskih prava , funkcioniranju manjinske samouprave , vijeća i predstavnika nacionalnih manjina , ali i organa i tijela lokalne ,

regionalne i uopće javne uprave koja rade po tim pitanjima često se ističe potreba stalne edukacije svih dionika vezanih za ovu važnu društvenu problematiku. U prilogu je jedan elementarni priručnik baziran na djelu ključnih zakona manjinske politike kao jedan doprinos tim nastojanjima i stalnoj potrebi sudionika manjinske politike , posebno onih na lokalnim razinama , « na terenu » da imaju na raspolaganju jasne legislativne upute i informacije za svoje djelovanje . Priručnik je, naravno, u prvom redu namijenjen članovima vijeća i predstavnicima nacionalnih manjina koji tek ulaze u drugu godinu svog novog mandata ali može biti itekako koristan i svim drugima koji se bave zaštitom i unapređenjem ljudskih i manjinskih prava te u krajnoj liniji može biti u funkciji jačanja kapaciteta svih relevantnih aktera kako bi se poboljšao rad, efikasnost i suradnja u ostvarivanju manjinske politike u hrvatskom društvu.

PRIRUČNIK za vijeća i predstavnike nacionalnih manjina

Priredio : Pero Jurišin

Prema odredbama:

**Ustava Republike Hrvatske (NN 56/90, 135/97,
08/98, 113/00, 124/00, 28/01, 41/01, 55/01,
76/10, 85/10 i 05/14)**

**Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina
(NN 155/2002, NN 47/2010 i 80/2010),**

**Zakona o izborima vijeća i predstavnika
nacionalnih manjina (NN 25/19),**

**Zakona o Registru vijeća, koordinacija vijeća i
predstavnika nacionalnih manjina (NN 80/2011,**

OPĆE NAPOMENE

Ustavom Republike Hrvatske (NN 85/10 pročišćeni tekst) utvrđeno je da su „sloboda, jednakost, nacionalna ravnopravnost i ravnopravnost spolova, mirotvorstvo, socijalna pravda, poštivanje prava čovjeka, nepovredivost vlasništva, očuvanje prirode i čovjekova okoliša, vladavina prava i demokratski višestranački sustav najviše vrednote ustavnog poretka Republike Hrvatske i temelj za tumačenje Ustava.“ (čl. 3. Ustava).

U članku 15. pripadnicima svih nacionalnih manjina se jamči ravnopravnost u Republici Hrvatskoj, a „ravnopravnost i zaštita prava nacionalnih manjina se uređuju ustavnim zakonom koji se donosi po postupku za donošenje organskih zakona“. Također, „pripadnicima svih nacionalnih manjina se jamči sloboda izražavanja nacionalne pripadnosti, slobodno služenje svojim jezikom i pismom i kulturna autonomija“.

Ustavnim zakonom o pravima nacionalnih manjina, donesenim 13. prosinca 2002. godine (NN 155/2002) Republika Hrvatska se obavezala na „poštivanje i zaštitu prava nacionalnih manjina i drugih temeljnih prava i sloboda čovjeka i građanina, vladavine prava i svih ostalih najviših vrednota svog ustavnog i međunarodnoga pravnog poretka, svim svojim državljanima“ (čl. 1. Ustavnog zakona).

U članku 3. Ustavnog zakona se navodi da su „prava i slobode osoba koje pripadaju nacionalnim manjinama (pripadnici nacionalne manjine), kao temeljna ljudska prava i slobode, nedjeljiv dio demokratskog sustava Republike Hrvatske i uživaju potrebnu potporu i zaštitu, uključujući pozitivne mjere u korist nacionalnih manjina“. Također, da „etnička i multikulturna raznolikost i duh razumijevanja, uvažavanja i tolerancije doprinose promicanju razvoja Republike Hrvatske“.

U članku 4. Ustavnog zakona se ističe da „svaki državljanin Republike Hrvatske ima: pravo slobodno se izjasniti da je pripadnik neke nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj; pravo ostvarivati sam ili zajedno s drugim pripadnicima te nacionalne manjine ili zajedno s pripadnicima drugih nacionalnih manjina prava i slobode propisane ovim Ustavnim zakonom i druga manjinska prava i slobode propisana posebnim zakonima“ (st. 1.). „Zabranjena je bilo kakva diskriminacija temeljena na pripadnosti nacionalnoj manjini, a pripadnicima nacionalnih manjina jamči se jednakost pred zakonom i jednaka pravna zaštita.“ (st. 4.). Također je „zabranjeno poduzimanje mjera kojima se mijenja omjer među stanovništvom na područjima nastanjenima osobama koje pripadaju nacionalnim manjinama, a koje su usmjerene na otežavanje ostvarivanja ili ograničavanje

prava i sloboda propisanih ovim Ustavnim zakonom i posebnim zakonima.“ (st. 5.)

Člankom 5. Ustavnog zakona se definira da je „nacionalna manjina skupina hrvatskih državljana čiji pripadnici su tradicionalno nastanjeni na teritoriju Republike Hrvatske, a njeni članovi imaju etnička, jezična, kulturna i/ili vjerska obilježja različita od drugih građana i vodi ih želja za očuvanjem tih obilježja“.

Ustavnim zakonom u članku 7., među pravima pripadnika nacionalnih manjina, u stavku sedmom navodi se „samoorganiziranje i udruživanje radi ostvarivanja zajedničkih interesa“, a u stavku devetom se govori o ostvarivanju tih prava „sudjelovanjem pripadnika nacionalnih manjina u javnom životu i upravljanju lokalnim poslovima putem vijeća i predstavnika nacionalnih manjina“.

U tom smislu se u članku 23. Ustavnog zakona kaže da „s ciljem unaprjeđivanja, očuvanja i zaštite položaja nacionalnih manjina u društvu pripadnici nacionalnih manjina biraju, na način i pod uvjetima propisanim ovim Ustavnim zakonom, svoje predstavnike radi sudjelovanja u javnom životu i upravljanju lokalnim poslovima putem vijeća i predstavnika nacionalnih manjina u jedinicama samouprave“.

Na sjednici održanoj 1. ožujka 2019. godine Hrvatski sabor je izglasao Zakon o izboru vijeća i predstavnika nacionalnih manjina. Zakon je 6. ožujka 2019. godine proglasila Predsjednica Republike, a 13. ožujka 2019. godine je objavljen u Narodnim novinama br. 25/2019., kao posljednji u nizu kojim se operacionaliziraju odredbe Ustavnog zakona i reguliraju prava nacionalnih manjina.

Naime, tim Zakonom se, kao posebnim zakonom, po prvi put, samostalno i cjelovito, uređuje izbor članova vijeća nacionalnih manjina i predstavnika nacionalnih manjina u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave (u daljnjem tekstu: jedinice). Zakonom se operacionalizira obaveza iz Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, u čijem se sedmom članku spominju vijeća nacionalnih manjina i predstavnici nacionalnih manjina. U drugim člancima Ustavnog zakona spominju se ostale funkcije vijeća i predstavnika te kakva je njihova uloga u životu nacionalnih manjina, kao i u sredinama u kojima su formirani. U tom smislu se u članku 23. Ustavnog zakona navodi da „S ciljem unaprjeđivanja, očuvanja i zaštite položaja nacionalnih manjina u društvu pripadnici nacionalnih manjina biraju, na način i pod uvjetima propisanim ovim Ustavnim zakonom, svoje predstavnike radi sudjelovanja u javnom životu i

upravljanju lokalnim poslovima putem vijeća i predstavnika nacionalnih manjina u jedinicama samouprave.“

UVJETI ZA IZBOR

U članku 24. Ustavnog zakona se navode uvjeti za izbor vijeća i predstavnika nacionalnih manjina:

„(1) U jedinicama samouprave na čijem području pripadnici pojedine nacionalne manjine sudjeluju s najmanje 1,5% u ukupnom stanovništvu jedinice samouprave, u jedinicama lokalne samouprave na čijem području živi više od 200 pripadnika pojedine nacionalne manjine, te u jedinicama područne (regionalne) samouprave na čijem području živi više od 500 pripadnika nacionalne manjine, pripadnici svake takove nacionalne manjine mogu izabrati vijeće nacionalnih manjina.

(2) U vijeća nacionalnih manjina općine bira se 10 članova, u vijeća nacionalnih manjina grada bira se 15, a u vijeće nacionalnih manjina županije bira se 25 članova pripadnika nacionalne manjine.

(3) U slučajevima kada nije ispunjen barem jedan od uvjeta iz stavka 1. ovoga članka za izbor vijeća nacionalnih manjina, a na području jedinice samouprave živi najmanje 100 pripadnika nacionalne manjine, za područje ovakve jedinice samouprave bira se predstavnik nacionalnih manjina.“

U stavku 6. se kaže da je „za određivanje broja pripadnika nacionalne manjine radi provođenja odredbi ovoga članka mjerodavan je popis stanovništva korigiran (uvećan ili umanjen) za onaj broj birača koji su upisani ili brisani iz popisa birača koji se sastavlja radi izbora članova predstavničkih tijela jedinica lokalne samouprave.“

IZBORE RASPISUJE VLADA RH

Izbore za članove vijeća i za predstavnike nacionalnih manjina raspisuje Vlada Republike Hrvatske. Odlukama Vlade o raspisivanju izbora određuje se dan provedbe izbora i jedinice u kojima će se provesti izbori za članove vijeća, odnosno izbori za predstavnike nacionalnih manjina. Od dana stupanja na snagu odluka o raspisivanju izbora do dana održavanja izbora ne može proteći manje od 30 dana ni više od 45 dana (čl. 6. Zakona o izborima vijeća i predstavnika

nacionalnih manjina). Izbori se održavaju istodobno, prve nedjelje u svibnju svake četvrte godine (čl. 7. Zakona).

TIJELA ZA PROVEDBU IZBORA

Tijela za provedbu izbora su Državno izborno povjerenstvo, županijska izborna povjerenstva, Izborno povjerenstvo Grada Zagreba, gradska i općinska izborna povjerenstva te birački odbori. (čl. 30. Zakona)

Biračke odbore imenuju izborna povjerenstva Grada Zagreba, gradska i općinska izborna povjerenstva. Birački odbor je izborno tijelo koje neposredno provodi izbore na biračkom mjestu te osigurava pravilnost i tajnost glasovanja. (čl. 42. Zakona). Birački odbor čine predsjednik, potpredsjednik i četiri člana. Članovi biračkog odbora ne mogu biti kandidati ni promatrači na izborima za članove vijeća i predstavnike nacionalnih manjina koji se istodobno provode. (čl. 43. Zakona) Odbori se imenuju najkasnije 20 dana od dana stupanja na snagu odluka o raspisivanju izbora. Birački odbor donosi odluke većinom glasova svih članova (čl. 46. Zakona).

BIRAČKA MJESTA

Biračka mjesta određuje nadležno izborno povjerenstvo najkasnije 15 dana od dana stupanja na snagu odluka o raspisivanju izbora. (čl. 51. i 52. Zakona) „Biračka mjesta se određuju vodeći računa o prostornoj udaljenosti biračkog mjesta, broju birača u jedinici, pristupačnosti biračkog mjesta osobama s invaliditetom te o veličini prostorije za glasovanje.“ (čl. 50. Zakona) „Biračko mjesto ne može biti određeno u vjerskom objektu, objektu u vlasništvu, najmu, zakupu ili trajnom korištenju političke stranke, udruge nacionalne manjine ili kandidata koji sudjeluje na izborima te u prostorijama koje svojom namjenom nisu primjerene za provedbu izbora.“ (čl. 49. Zakona).

KANDIDATI

Pravo biti biran za člana vijeća odnosno za predstavnika nacionalne manjine ima hrvatski državljanin koji na dan podnošenja prijedloga liste kandidata odnosno kandidature nadležnom izbornom povjerenstvu ima navršenih 18 godina života te je upisan u registar birača kao pripadnik nacionalne manjine koja ima pravo na vijeće odnosno na predstavnika u jedinici

i ima prijavljeno prebivalište na području jedinice u kojoj se izbori provode. (čl. 4. st. 2. Zakona)

Za člana vijeća odnosno za predstavnika nacionalne manjine ili za njegova zamjenika ne smiju se kandidirati birači koji su policijski službenici i djelatne vojne osobe. Također, ne smije se kandidirati birač koji istodobno u istoj jedinici obnaša dužnost općinskog načelnika, gradonačelnika, župana odnosno njegova zamjenika koji je izabran zajedno s njim (čl. 11. Zakona). Također, nitko ne može istodobno biti kandidat na više predloženih lista kandidata za izbor članova vijeća na istim izborima, u istoj izbornoj jedinici. Nitko ne može istodobno biti kandidat na više predloženih kandidatura za izbor predstavnika na istim izborima, u istoj izbornoj jedinici (čl. 12. Zakona).

Sukladno članku 43. st. 3. Zakona članovi biračkog odbora također ne mogu biti kandidati, ali ni promatrači na izborima.

PREDLAGAČI

„Ovlašteni predlagatelji lista kandidata za izbor članova vijeća nacionalnih manjina i kandidatura za izbor predstavnika nacionalnih manjina su udruge nacionalnih manjina i pripadnici nacionalne manjine – birači“ (čl. 8. st. 2. Zakona).

- 1) a) **Udruge nacionalnih manjina** (koje su osnovane radi zaštite nacionalnih manjina odnosno udruge kojima je ciljano skupina nacionalna manjina čiji pripadnici biraju članove vijeća odnosno predstavnike nacionalnih manjina, a koje su na dan stupanja na snagu odluke o raspisivanju izbora upisane u Registar udruga RH);
b) Liste kandidata i kandidature može predložiti jedna te zajednički dvije ili više udruga iste nacionalne manjine;
c) **Udruga nacionalne manjine odnosno dvije i više udruga iste nacionalne manjine**, kada predlažu zajedničku listu kandidata odnosno kandidaturu, mogu na istim izborima, u istoj izbornoj jedinici predložiti samo jednu listu kandidata odnosno kandidaturu.
d) Prijedlog liste kandidata i kandidature udruge nacionalne manjine potpisuje osoba koja je u registru udruga upisana kao osoba ovlaštena za zastupanje udruge nacionalne manjine ili od nje za to opunomoćena osoba (čl. 9. Zakona).
- 2) a) **Pravo predlaganja lista kandidata** odnosno kandidatura ima:
– u općini – najmanje 20 pripadnika nacionalne manjine – birača s područja općine

– u gradu – najmanje 30 pripadnika nacionalne manjine – birača s područja grada

– u županiji i Gradu Zagrebu – najmanje 50 pripadnika nacionalne manjine – birača s područja županije.

b) **Prijedlog liste kandidata odnosno kandidature birača potpisuju podnositelji liste kandidata odnosno kandidature.** Podnositelji liste su prva tri po redu predlagatelja prijedloga liste kandidata odnosno kandidature. Podnositelji liste na istim izborima, u istoj izbornoj jedinici mogu biti podnositelji samo jedne liste kandidata odnosno kandidature. Sam kandidat ujedno može biti podnositelj liste kandidata odnosno kandidature (čl. 10. Zakona).

Prijedlozi lista kandidata i kandidature moraju prispjeti nadležnom izbornom povjerenstvu u roku od 12 dana od dana stupanja na snagu odluka o raspisivanju izbora. (čl. 17. st. 1. Zakona) Pravovaljane liste kandidata i kandidature nadležno izbornom povjerenstvu će prihvatiti, nepravodobne i nedopuštene rješenjem će odbaciti, a nepravovaljane rješenjem odbiti (čl. 18. st. 2. Zakona) .

Nakon što utvrdi pravovaljanost predloženih lista kandidata, odnosno kandidatura, nadležno izbornom povjerenstvo sastavlja zbirnu listu kandidata i svih kandidatura (čl. 19. st. 1. Zakona). U roku od 48 sati od isteka roka za kandidiranje nadležna povjerenstva objavljuju: a) pravovaljano predložene liste kandidata za članove vijeća nacionalnih manjina i zbirnu listu kandidata i b) pravovaljano predložene kandidature za predstavnike nacionalnih manjina i zbirnu listu kandidatura (čl. 20. st. 1. Zakona).

Ove liste se objavljuju na oglasnoj ploči i na mrežnim stranicama jedinice u kojoj se izbori provode, pri čemu na mrežnim stranicama mora biti jasno naznačeno vrijeme objave. Nadležna izborna povjerenstva će ove liste dostaviti Državnom izbornom povjerenstvu radi objave cjelovite informacije o svim listama kandidata i kandidaturama te zbirnim listama kandidata i kandidatura na mrežnim stranicama Državnog izbornog povjerenstva. Objava cjelovite informacije ne predstavlja izbornu radnju u smislu zaštite izbornog prava (čl. 20. st. 4. i 5. Zakona).

IZBORNA PROMIDŽBA

„Izborna promidžba počinje prvog dana od dana objave zbirnih lista“, a „sudionici izborne promidžbe su kandidati i predlagatelji lista kandidata i

kandidatura“ (čl. 27. Zakona). „U izbornoj promidžbi nije dopušteno pozivati na nasilje, širiti nacionalnu, vjersku ili rasnu mržnju, poticati diskriminaciju i neravnopravnost po bilo kojoj osnovi, vrijeđati, omalovažavati ili iznositi neistine o drugim sudionicima izbora“ (st. 2. čl. 28. Zakona).

Vezano za troškove izborne promidžbe „Udruga nacionalne manjine koja na izborima dobije najmanje jednog člana vijeća ili predstavnika nacionalne manjine u toj jedinici ostvaruje pravo na naknadu troškova izborne promidžbe“ (čl. 29. st. 1. Zakona), a „ako su članove vijeća odnosno predstavnika nacionalne manjine kandidirali pripadnici nacionalnih manjina – birači pravo na naknadu troškova izborne promidžbe ostvarit će vijeće odnosno predstavnik nacionalne manjine koji je izabran“ (čl. 29. st. 2. Zakona). „Pravo na naknadu troškova ostvaruje se nakon objave konačnih rezultata izbora, a financijska sredstva osiguravaju se u proračunu jedinice na čijem se području izbori provode. Visinu naknade troškova izborne promidžbe utvrđuje Vlada Republike Hrvatske odlukom koju donosi istodobno s odlukama o raspisivanju izbora“ (čl. 29. st. 3. i 4. Zakona).

IZBORI

„Članovi vijeća nacionalnih manjina i predstavnici nacionalnih manjina biraju se neposredno tajnim glasovanjem za razdoblje od četiri godine, a na postupak izbora i druga pitanja u svezi s njihovim izborom shodno se primjenjuju odredbe zakona kojim se uređuje izbor članova predstavničkih tijela jedinica lokalne samouprave.“ (čl. 24. st. 5. Ustavnog zakona).

„Sredstva za pokriće troškova izbora pojedine jedinice osiguravaju se u proračunu jedinice. Kada se istodobno održavaju izbori za članove vijeća nacionalnih manjina jedinica lokalne samouprave i jedinica područne (regionalne) samouprave odnosno predstavnika nacionalne manjine, svaka jedinica lokalne odnosno područne (regionalne) samouprave snosi troškove naknade za svoje izorno povjerenstvo i svoja stručna tijela i osobe, a naknadu za biračke odbore i zajedničke materijalne troškove jedinice snose u jednakim dijelovima. U financijskom planiranju i izradi proračuna za kalendarsku godinu u kojoj se održavaju izbori jedinice su dužne osigurati sredstva za provedbu izbora. Sredstvima za provedbu izbora raspolaže izorno povjerenstvo jedinice. Izorno povjerenstvo jedinice odgovorno je za raspodjelu i trošenje sredstava te dodjelu odgovarajućih sredstava izbornim tijelima koja obuhvaćaju i sredstva za naknadu obavljanja administrativnih i stručnih poslova. Izorno povjerenstvo jedinice objavit će na mrežnim stranicama jedinice cjelovito izvješće o visini

troškova izbora i načinu njihova korištenja, u roku od 30 dana od dana objave konačnih rezultata izbora (čl. 79. Zakona).

„Članovi vijeća nacionalnih manjina biraju se većinskim izbornim sustavom na način da cijelo područje jedinice čini jednu izbornu jedinicu.“ (članak 53. st. 1. Zakona) „Izabrani su kandidati redosljedom dobivenog najvećeg broja glasova birača koji su glasovali.“ (čl. 53. st. 3. Zakona) „Ako se zbog jednakog broja dobivenih glasova kandidata ne može utvrditi broj izabranih kandidata“ (10 na razini općine, 15 na razini grada, 25 na razini županije), „izabranima će se smatrati manji broj kandidata od broja članova vijeća nacionalnih manjina“ (na razini općine, grada, odnosno županije) (čl. 53. st. 4. Zakona).

Broj izabranih kandidata ne može biti manji od šest članova u VNM općine, osam članova u VNM grada, odnosno 13 članova u VNM županije odnosno Grada Zagreba. „Ako bi zbog jednakog broja dobivenih glasova pojedinih kandidata broj članova vijeća bio manji“ (od broja 6, ili 8, odnosno 13), „održat će se drugi krug glasovanja četrnaesti dan nakon održanog prvog kruga glasovanja. U drugom krugu glasovanja izbor se obavlja između kandidata koji se u prvom krugu glasovanja smatraju neizabranima zbog jednakog broja dobivenih glasova u prvom krugu glasovanja.“ (čl. 53. st. 6. i 7. Zakona).

IZBOR PREDSTAVNIKA

Predstavnici nacionalnih manjina biraju se većinskim izbornim sustavom na način da cijelo područje jedinice čini jednu izbornu jedinicu. Za predstavnika je izabran kandidat koji je dobio najveći broj glasova birača koji su glasovali. Ako dva ili više kandidata imaju jednak najveći broj glasova, održat će se drugi krug glasovanja četrnaesti dan nakon održanog prvog kruga glasovanja. U drugom krugu izbor se obavlja između kandidata koji su u prvom krugu dobili jednak broj glasova (čl. 54. Zakona).

REZULTATI IZBORA

Rezultate izbora članova vijeća i predstavnika nacionalnih manjina utvrđuje nadležno izborno povjerenstvo. „U odluci o utvrđivanju rezultata izbora članova vijeća odnosno izbora predstavnika nacionalnih manjina obvezno se navodi:

1. broj birača upisanih u popis birača jedinice

2. broj birača koji su pristupili glasovanju prema evidenciji u izvacima iz popisa birača i priloženim potvrdama za glasovanje
3. broj birača koji su glasovali prema glasačkim listićima
4. broj važećih i nevažećih glasačkih listića
5. imena i prezimena kandidata prema redosljedu dobivenih glasova
6. broj dobivenih glasova za svakog pojedinog kandidata
7. ime i prezime izabranog kandidata.“ (čl. 76. st. 1. Zakona).

„(1) Rezultati izbora postaju konačni istekom rokova za zaštitu izbornog prava odnosno danom donošenja odluke Ustavnog suda Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Ustavni sud) povodom žalbe podnesene u postupku zaštite izbornog prava.

(2) Nadležno izborno povjerenstvo za utvrđivanje rezultata izbora bez odgode će donijeti odluku o konačnim rezultatima izbora u kojoj se“ (...), „navodi dan konačnosti rezultata izbora.“ (čl. 78. st. 1. i 2. Zakona).

Odluka o konačnim rezultatima se objavljuje se na mrežnim stranicama jedinice u kojoj se provode izbori te na mrežnim stranicama Državnog izbornog povjerenstva.

KONSTITUIRANJE VIJEĆA

„Prava i dužnosti članova vijeća nacionalnih manjina započinju danom konstituiranja vijeća. Prava i dužnosti predstavnika nacionalnih manjina započinju prvog radnog dana koji slijedi danu objave konačnih rezultata izbora“ (čl. 3. Zakona).

Konstituiranje vijeća regulirano je člankom 104 Zakona:

„(1)Konstituirajuće sjednice vijeća nacionalnih manjina sazivaju župani, gradonačelnik Grada Zagreba, gradonačelnici i općinski načelnici u roku od 45 dana od objave konačnih rezultata izbora.

(2) Ako se vijeće nacionalne manjine ne konstituiraju na sjednici u roku iz stavka 1. ovoga članka, ovlaštenu sazivač sazvat će novu konstituirajuću sjednicu u roku od 30 dana od dana kada je prethodna sjednica bila odnosno trebala biti održana.

(3) Ako se vijeće nacionalne manjine ne konstituiraju ni na toj sjednici, ovlaštenu sazivač sazvat će novu konstituirajuću sjednicu u roku od osam dana nakon što

se općini, gradu odnosno županiji dostavi pisani prijedlog izbora predsjednika vijeća koji je potpisala većina svih članova vijeća propisanih ustavnim zakonom kojim se uređuju prava nacionalnih manjina.

(4) Konstituirajućom sjednicom vijeća nacionalne manjine do izbora predsjednika predsjedava prvi kandidat koji je dobio najveći broj glasova. Ako dva ili više kandidata imaju jednak broj glasova, predsjedat će prvi kandidat po abecedi.

(5) Za konstituiranje vijeća na konstituirajućoj sjednici potrebna je nazočnost najmanje većine svih članova vijeća propisanih ustavnim zakonom kojim se uređuju prava nacionalnih manjina.

(6) Vijeće nacionalne manjine smatra se konstituiranim izborom predsjednika.

(7) Predsjednik vijeća nacionalne manjine bira se većinom glasova svih članova vijeća propisanih ustavnim zakonom kojim se uređuju prava nacionalnih manjina.

(8) Predsjednik vijeća bira se tajnim glasanjem, sukladno odredbama ustavnog zakona kojim se uređuju prava nacionalnih manjina“.

Odredba o izboru predsjednika tajnim glasanjem proizlazi iz Ustavnog zakona.

Člankom 26. Ustavnog zakona je određeno da članovi vijeća tajnim glasanjem biraju predsjednika vijeća te da vijeće bira i „osobu koja će zamjenjivati predsjednika vijeća u slučaju njegove odsutnosti ili spriječenosti“.

Sukladno članku 27 Ustavnog zakona (st. 2.) „predsjednik vijeća nacionalne manjine predstavlja i zastupa vijeće, saziva sjednice vijeća i ima prava i obveze određene statutom vijeća“. Članovi vijeća „svoje dužnosti obavljaju, u pravilu, na dragovoljnoj osnovi i s pažnjom dobrog gospodara“, a „iz sredstava vijeća mogu primati samo naknadu troškova koje su imali u obavljanju poslova za vijeće i nagradu, za mjesečno ili neko drugo razdoblje ako to odobri i do visine koju odobri ministar nadležan za opću upravu“ (članak 30 Ustavnog zakona).

MANDAT VIJEĆA I PREDSTAVNIKA

Mandat članova vijeća i predstavnika reguliran je u članku 101. Zakona:

„(1) Mandat članova vijeća nacionalnih manjina izabranih na izborima počinje danom konstituiranja vijeća nacionalnih manjina i traje do stupanja na snagu odluke Vlade Republike Hrvatske o raspisivanju izbora za članove vijeća nacionalnih manjina u jedinicama.

(2) Mandat predstavnika nacionalnih manjina počinje prvog radnog dana koji slijedi nakon dana objave konačnih rezultata izbora i traje do stupanja na snagu odluke Vlade Republike Hrvatske o raspisivanju izbora za predstavnike nacionalnih manjina u jedinicama.

(3) Predsjednik vijeća nacionalne manjine ovlašten je nakon prestanka mandata, do konstituiranja vijeća u novom mandatu, obavljati samo one poslove koji su nužni za redovito poslovanje odnosno funkcioniranje vijeća.

(4) Na ovlasti predstavnika nacionalne manjine nakon prestanka mandata na odgovarajući se način primjenjuje odredba stavka 3. ovoga članka.“

Prestanak mandata je reguliran člankom 102. Zakona:

„(1) Članu vijeća i predstavniku nacionalne manjine mandat prestaje u sljedećim slučajevima:

1. ako u istoj jedinici bude izabran za općinskog načelnika, gradonačelnika odnosno župana ili njegova zamjenika koji je izabran zajedno s njim, danom stupanja na izabranu dužnost
2. ako podnese ostavku, danom dostave pisane ostavke sukladno pravilima o dostavi propisanim zakonom kojim se uređuje opći upravni postupak
3. ako je pravomoćnom sudskom odlukom potpuno lišen poslovne sposobnosti, danom pravomoćnosti sudske odluke
4. ako je pravomoćnom sudskom presudom osuđen na bezuvjetnu kaznu zatvora u trajanju dužem od šest mjeseci, danom pravomoćnosti sudske presude
5. ako mu prestane prebivalište na području jedinice, danom prestanka prebivališta
6. ako se kao pripadnik nacionalne manjine briše iz evidencije popisa birača na području za koje je izabran, sukladno odredbama posebnog zakona
7. ako mu prestane hrvatsko državljanstvo, danom prestanka državljanstva sukladno odredbama zakona kojim se uređuje hrvatsko državljanstvo
8. smrću.

(2) Pisana ostavka člana vijeća nacionalne manjine iz stavka 1. točke 2. ovoga članka treba biti ovjerena kod javnog bilježnika te u roku od osam dana od ovjere podnesena predsjedniku vijeća nacionalne manjine i bez odgode dostavljena nadležnoj službi u jedinici u kojoj je vijeće izabrano.

(3) Pisana ostavka predstavnika nacionalne manjine iz stavka 1. točke 2. ovoga članka treba biti ovjerena kod javnog bilježnika te u roku od osam dana od ovjere dostavljena nadležnoj službi u jedinici u kojoj je predstavnik izabran.

(4) Ostavka podnesena suprotno stavku 1. točki 2. i stavcima 2. i 3. ovoga članka ne proizvodi pravni učinak.“

Zamjena člana vijeća, odnosno predstavnika regulirana je člankom 103. Zakona:

„(1) Izabranog člana vijeća nacionalne manjine kojem prestane mandat prije njegova redovita isteka zamjenjuje prvi sljedeći neizabrani kandidat s najviše dobivenih glasova, danom prestanka mandata.

(2) Ako u slučaju iz stavka 1. ovoga članka ima više neizabranih kandidata s jednakim brojem glasova, zbog čega se ne može utvrditi koji bi od neizabranih kandidata trebao zamijeniti izabranog člana vijeća, vijeće nastavlja s radom bez zamjene izabranog člana vijeća, osim ako broj članova vijeća nakon prestanka mandata izabranog člana vijeća nije manji od broja iz članka 53. stavka 5. ovoga Zakona, kada vijeće prestaje s radom.

(3) Ako u slučaju iz stavka 1. ovoga članka ima više neizabranih kandidata s jednakim brojem glasova, izabranog člana vijeća mogu zamijeniti svi neizabrani kandidati s jednakim brojem dobivenih glasova, ali samo ako broj članova vijeća nakon takve zamjene ne prelazi broj iz članka 53. stavka 2. ovoga Zakona.

(4) Izabranog predstavnika nacionalne manjine kojemu prestane mandat zamjenjuje zamjenik predstavnika nacionalne manjine koji je izabran istodobno s njim.

(5) Ako predstavniku nacionalne manjine prestane mandat sukladno članku 102. ovoga Zakona, njegov zamjenik postaje predstavnik nacionalne manjine, sa svim pravima i dužnostima predstavnika nacionalne manjine, a koja započinju danom prestanka mandata predstavnika nacionalne manjine.“

REGISTRIRANJE VIJEĆA I PREDSTAVNIKA

U prvom stavku članka 25 Ustavnog zakona utvrđeno je da je „Vijeće nacionalne manjine je neprofitna pravna osoba“ te da „svojstvo pravne osobe stječe upisom u registar vijeća nacionalnih manjina kojeg vodi ministarstvo nadležno za poslove opće uprave“.

Sabor Republike Hrvatske je 1. srpnja 2011. godine donio Zakon o Registru vijeća, koordinacija vijeća i predstavnika nacionalnih manjina - NN

80/2011 (13.7.2011.), kojeg je mijenjao i dopunjavao dva puta (20. ožujka 2012. g. – NN 34/2012 (21.3.2012.) i 2. listopada 2019. g. NN 98/2019 (16.10.2019.).

Riječ je o državnoj evidenciji putem javnog Registra, pri čemu se Zakonom se uređuje način upisa u Registar, promjena podataka u upisu i uvjeti za brisanje iz Registra te način rada i financiranja koordinacija vijeća nacionalnih manjina osnovanih za područje Republike Hrvatske. Registar u elektroničkom obliku vodi ministarstvo nadležno za poslove opće uprave u elektroničkom obliku, a uz njega se vodi i zbirka isprava (čl. 8. Zakona o Registru).

„U Registar se upisuju:

- vijeća nacionalnih manjina jedinica lokalne samouprave,
- vijeća nacionalnih manjina jedinica područne (regionalne) samouprave,
- predstavnici nacionalnih manjina u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave,
- koordinacije vijeća nacionalnih manjina osnovane u istim ili različitim jedinicama lokalne samouprave,
- koordinacije vijeća nacionalnih manjina osnovane u istim ili različitim jedinicama područne (regionalne) samouprave,
- koordinacije vijeća nacionalnih manjina za područje Republike Hrvatske osnovane od vijeća nacionalnih manjina jedinica područne (regionalne) samouprave,
- drugi oblici udruživanja nacionalnih manjina koji se osnivaju sukladno međunarodnim ugovorima.“ (čl. 3. Zakona o Registru).

Zahtjev za upis podnosi predsjednik vijeća, odnosno koordinacije i predstavnik nacionalne manjine (čl. 9. Zakona o Registru). Zahtjevu za upis ovisno o vrsti upisa), prilaže se:

- „– dokaz o izboru vijeća, odnosno osnivanju koordinacije, potpisani sporazum,
- zapisnik s konstituirajuće sjednice vijeća ili koordinacije,
- odluka o izboru predsjednika vijeća ili koordinacije i osobi koja će zamjenjivati predsjednika vijeća ili koordinacije u slučaju njegove odsutnosti ili spriječenosti,
- osobno ime i OIB osobe ovlaštene za zastupanje,
- statut,

– osobni podaci i OIB predstavnika nacionalne manjine i naziv pod kojim obavlja poslove te dokaz o izboru.“ (čl. 10. Zakona o Registru).

Zahtjev za upis se podnosi u roku od 30 dana od dana konstituiranja vijeća.

Zahtjev za upis predstavnika nacionalne manjine podnosi se u roku od 30 dana od dana kad nadležno izborno povjerenstvo objavi službene rezultate izbora. (čl. 11. Zakona o Registru).

O zahtjevu za upis nadležno tijelo donosi rješenje, u roku od 30 dana od dana podnošenja urednog zahtjeva. Protiv rješenja o upisu žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor. (čl. 11. Zakona o Registru)

Rješenje o upisu mora sadržavati: „naziv, sjedište, datum upisa, registarski broj, utvrđenje da upisom u Registar vijeće, odnosno koordinacija stječe status pravne osobe, imena i OIB osoba ovlaštenih za zastupanje vijeća, odnosno koordinacije u mandatnom razdoblju.“ (čl. 12. st. 1. Zakona o Registru). Nakon upisa „nadležno tijelo dostavlja Ministarstvu financija – Poreznoj upravi podatke za potrebe određivanja i dodjeljivanja OIB-a, a potvrdu o OIB-u dostavlja uz rješenje o upisu vijeća, odnosno koordinacije u Registar.“ (čl. 12. st. 2. Zakona o Registru). „Rješenje o upisu u Registar predstavnika nacionalne manjine mora sadržavati: osobne podatke i OIB predstavnika nacionalne manjine, naziv pod kojim obavlja poslove, sjedište, datum upisa i registarski broj.“ (čl. 12. st. 3. Zakona o registru).

Vijeća koja su upisana u Registar, nakon redovitih izbora, ne podliježu novoj obvezi upisa u Registar, već prijavljuju osobna imena i OIB osoba ovlaštenih za zastupanje i nove članove vijeća za iduće mandatno razdoblje. (čl. 13. Zakona o Registru) Promjenu statuta, sjedišta, osobna imena i OIB osoba ovlaštenih za zastupanje, brisanje članova radi prestanka mandata i prijavu o brisanju iz Registra, dužno se prijaviti u roku od 30 dana od dana nastalih promjena. Predstavnik nacionalne manjine dužan je nadležnom tijelu podnijeti prijavu promjene osobnih podataka, naziva i sjedišta. O upisu promjene sjedišta, naziva, osoba ovlaštenih za zastupanje i brisanju iz Registra donosi se rješenje, a o upisu promjene članova i promjeni osobnih podataka predstavnika nacionalne manjine izdaje se potvrda. (čl. 14. Zakona o Registru)

Danom dostave obavijesti o izboru članova vijeća i predstavnika nacionalnih manjina, iz Registra se po službenoj dužnosti brišu osobna imena članova vijeća, koordinacija vijeća i predstavnika nacionalnih manjina zbog prestanka mandata. (čl. 15. Zakona o Registru) „U Registar se upisuje prestanak mandata članu vijeća i članu koordinacije te predstavniku nacionalne manjine iz razloga utvrđenih za prestanak mandata prije vremena na koje je izabran, sukladno odredbama izbornog zakona kojim se propisuje izbor članova predstavničkih

tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Prijavu za upis ili brisanje iz Registra člana vijeća ili člana koordinacije podnosi predsjednik vijeća, odnosno koordinacije ili osoba koja ga zamjenjuje u slučaju njegove odsutnosti ili spriječenosti, a za predstavnika nacionalne manjine prijavu podnosi predstavnik osobno ili jedinica lokalne ili područne (regionalne) samouprave u kojoj je izabran.“ (čl. 16. Zakona o Registru)

Prijava za brisanje iz Registra člana ili predstavnika kojem je prestao mandat prije vremena na koje je izabran podnosi se u roku od 8 dana od dana prestanka mandata. (čl. 17. Zakona o Registru) „Prijava za upis u Registar člana vijeća i člana koordinacije koji nastavlja mandat člana kojem je mandat prestao podnosi se u roku od 8 dana od dana utvrđenja tog člana, sukladno odredbama izbornog zakona koje se odnose na izbor članova nacionalnih manjina u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave.“ (čl. 18. Zakona o Registru).

„Po službenoj dužnosti iz Registra se brišu vijeća, koordinacije te predstavnici nacionalnih manjina:

1. ako su prestali uvjeti za izbor vijeća nacionalne manjine utvrđeni Ustavnim zakonom o pravima nacionalnih manjina,
2. ako se broj izabranih članova vijeća nacionalne manjine radi prestanka mandata smanji ispod broja potrebnog za odlučivanje,
3. ako su prestala postojati vijeća nacionalnih manjina koja su osnovala koordinaciju, odnosno ako se njihov broj natpolovično smanjio,
4. ako se broj vijeća nacionalnih manjina jedinica područne (regionalne) samouprave smanji ispod broja utvrđenog za osnivanje koordinacije vijeća nacionalnih manjina za područje Republike Hrvatske,
5. ako se predstavnik nacionalne manjine briše iz evidencije popisa birača na području za koje je izabran, sukladno odredbama posebnog zakona.“ (čl. 19. Zakona o Registru).

U članku 25. Ustavnog zakona se navodi da: „Naziv vijeća nacionalne manjine mora biti na hrvatskom jeziku i latiničnom pismu, te na jeziku i pismu kojim se služi nacionalna manjina koja je osnovala vijeće.“ (st. 3.) . Također da „Naziv vijeća nacionalne manjine mora sadržavati oznaku nacionalne manjine i oznaku područja za koje je izabrana.“ (st. 4.).

„Predstavnici nacionalnih manjina jedinica samouprave upisuju se u Registar nakon provedenih izbora.

Predstavnici nacionalnih manjina jedinica samouprave u postupku osnivanja i prijenosu ovlasti na koordinacije vijeća nacionalne manjine imaju status vijeća nacionalnih manjina u jedinici samouprave u kojoj su izabrani.“ (čl. 4. st. 4. i 5. Zakona o Registru)

„Predstavnik nacionalne manjine ima naziv pod kojim obavlja svoje poslove. Naziv mora biti na hrvatskom jeziku i latiničnom pismu te na jeziku i pismu kojim se služi nacionalna manjina koja ga je izabrala. Naziv sadrži i oznaku područja za koje je izabran (općina, grad ili županija).“ (čl. 7. Zakona o Registru).

AKTI VIJEĆA

Člankom 27. Ustavnog zakona, u stavcima 1, 3 i 4 utvrđeno je da „Vijeće nacionalne manjine donosi program rada, financijski plan i završni račun, te statut kojim se uređuju pitanja od značaja za rad vijeća.“. Potom da „Statut, program rada, financijski plan i završni račun vijeće nacionalne manjine donosi većinom glasova svih članova.“ te da se „Statut, financijski plan i završni račun vijeća nacionalnih manjina objavljuju se u službenom glasilu jedinice lokalne ili područne (regionalne) samouprave za čije je područje osnovano.“ U Zakonu o Registru se kaže da:

„(1) Vijeća i koordinacije donose statut, program rada, financijski plan i završni račun te ostale akte kojima se uređuju pitanja od značaja za rad vijeća i koordinacije.

(2) Statut je temeljni opći akt, a drugi opći akti vijeća i koordinacije moraju biti u skladu sa statutom.

(3) Statut sadrži odredbe o nazivu, sjedištu, pravima i obvezama članova, o području djelovanja, zastupanju te drugim pitanjima od značaja za rad vijeća i koordinacije.

(4) Nadzor zakonitosti statuta vijeća obavlja ministarstvo nadležno za poslove opće uprave.

(5) Statute koordinacija ovjerava ministarstvo nadležno za poslove opće uprave.“ (čl. 6. Zakona o Registru)

SADRŽAJ RADA VIJEĆA I PREDSTAVNIKA

U članku 7 Ustavnog zakona se osigurava ostvarivanje posebnih prava i sloboda pripadnika nacionalnih manjina „koja oni uživaju pojedinačno ili zajedno s drugim osobama koje pripadaju istoj nacionalnoj manjini, a kada je to određeno ovim Ustavnim zakonom ili posebnim zakonom, zajedno s pripadnicima drugih nacionalnih manjina“. Pritom se ističe, naročito: „služenje svojim jezikom i pismom, privatno i u javnoj uporabi, te u službenoj uporabi“, kao i o „uporaba svojih znamenja i simbola“. To je potvrđeno i u članku 10, kao i u članku 14 u kojem se navodi da je: (st. 1.) „Slobodna je uporaba znamenja i simbola nacionalnih manjina i obilježavanje praznika nacionalnih manjina“ te da se (st. 2.) „uz službenu uporabu znamenja i simbola Republike Hrvatske nacionalne manjine mogu isticati odgovarajuće znamenje i simbole nacionalnih manjina. Kada se izvodi himna i/ili svečana pjesma nacionalne manjine, obvezatno se prije nje izvodi himna Republike Hrvatske“. U stavku 3. članka 14 Ustavnog zakona se kaže da su „Jedinice lokalne samouprave i područne (regionalne) samouprave dužne su statutom propisati službenu uporabu i način korištenja zastave i simbola nacionalnih manjina.“

Člankom 16. Ustavnog zakona je utvrđeno da „pripadnici nacionalnih manjina, njihove udruge i vijeća nacionalnih manjina odnosno predstavnici nacionalnih manjina slobodno održavaju veze s narodom s kojim dijele ista etnička, jezična, kulturna i/ili vjerska obilježja, te s pravnim osobama sa sjedištem na području države tog naroda koje obavljaju djelatnosti odgoja i obrazovanja, znanosti, kulture, nakladničke (izdavačke) i humanitarne djelatnosti (st. 1.)“. Slijedom toga se kaže (st. 2.) da „udruge pripadnika nacionalnih manjina i vijeća nacionalnih manjina odnosno predstavnici nacionalnih manjina mogu od tijela države naroda s kojim dijele obilježja iz stavka 1. ovog članka i od pravnih osoba te države primati bez plaćanja carine novine, časopise, knjige, filmove, videokasete, nosače zvuka, u ograničenom broju primjeraka, koje koriste za svoje potrebe, i mogu ih, bez plaćanja naknade, dijeliti pripadnicima nacionalne manjine“. S tim u vezi se (st. 3.) navodi da „udruge pripadnika nacionalnih manjina mogu za pripadnike nacionalnih manjina organizirati gostovanja profesionalnih i amaterskih kulturno umjetničkih grupa, te organizirati druge kulturne i umjetničke priredbe i izložbe koje pridonose obogaćivanju kulture i identiteta nacionalne manjine. U ovakvim slučajevima strane osobe koje sudjeluju u provođenju priredbi i izložbi ne moraju imati radnu dozvolu“.

S ciljem da se pripadnicima nacionalnih manjina olakša pristup medijima radi stvaranja uvjeta za upoznavanje svih državljana Republike Hrvatske, osobito djece i mladeži putem medija te kroz sadržaj odgojnog i obrazovnog rada i obvezne i izborne predmete obrazovanja, s poviješću, kulturom i vjerom

nacionalnih manjina člankom 18 Ustavnog zakona je utvrđeno da „postaje radija i televizije na državnoj, regionalnoj i lokalnoj razini imaju zadaću promicati razumijevanje za pripadnike nacionalnih manjina, proizvoditi i/ili emitirati emisije namijenjene informiranju pripadnika nacionalnih manjina na jezicima nacionalnih manjina, stvaranje i emitiranje programa kojima se potiče i unaprjeđuje održavanje, razvoj i iskazivanje kulturne, vjerske i druge samobitnosti nacionalnih manjina, očuvanje i zaštita njihovih kulturnih dobara i tradicije, te stvaranje i emitiranje programa kojima se pripadnici nacionalne manjine na tom prostoru upoznaju s radom i zadaćama njihova vijeća nacionalnih manjina i predstavnika nacionalnih manjina. Pravne osobe koje obavljaju djelatnost javnog priopćavanja (tisak, radio i televizija) omogućit će udrugama pripadnika nacionalnih manjina i institucijama nacionalnih manjina sudjelovanje u stvaranju programa namijenjenog nacionalnim manjinama“. Nadalje se kaže da se „u državnom proračunu i proračunima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave osiguravaju sredstva za sufinanciranje programa radio i televizijskih postaja u njihovom vlasništvu namijenjenih nacionalnim manjinama, sukladno mogućnostima i prema kriterijima koje utvrđi Vlada Republike Hrvatske na prijedlog Savjeta za nacionalne manjine, odnosno nadležna tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave na prijedlog vijeća nacionalnih manjina“ (st. 2.). Također da „u cilju ostvarivanja prava pripadnika nacionalnih manjina na informiranje putem tiska te radija i televizije na pismu i jeziku nacionalne manjine pripadnici nacionalnih manjina, njihova vijeća nacionalnih manjina i predstavnici nacionalnih manjina, njihove udruge mogu obavljati djelatnost javnog priopćavanja (izdavati novine, proizvoditi i emitirati radijski i televizijski program i obavljati djelatnost novinskih agencija) u skladu sa zakonom“ (st. 3.).

SREDSTVA ZA RAD VIJEĆA I PREDSTAVNIKA

Člankom 25. je utvrđeno da je „(1) Vijeće nacionalne manjine je neprofitna pravna osoba“ te da „svojestvo pravne osobe stječe upisom u registar vijeća nacionalnih manjina kojeg vodi ministarstvo nadležno za poslove opće uprave“. Nadalje, da „(2) Za svoje obveze vijeće nacionalne manjine odgovara svojom cjelokupnom imovinom“.

Vijeće pak sukladno članku 27. Ustavnog zakona (st. 1.) „donosi program rada, financijski plan i završni račun, te statut kojim se uređuju pitanja od značaja za rad vijeća“. Te akte vijeće donosi većinom glasova svih članova. Utvrđeno je da se „statut, financijski plan i završni račun vijeća nacionalnih manjina objavljuju

u službenom glasilu jedinice lokalne ili područne (regionalne) samouprave za čije je područje osnovano“ (st. 4.).

U članku 28 Ustavnog zakona navodi se da „jedinice samouprave osiguravaju sredstva za rad vijeća nacionalnih manjina, uključujući sredstva za obavljanje administrativnih poslova za njihove potrebe, a mogu osigurati i sredstva za provođenje određenih aktivnosti utvrđenih programom rada vijeća nacionalne manjine“ te da se „sredstva za ostvarivanje određenih programa vijeća nacionalnih manjina mogu se osigurati i u državnom proračunu Republike Hrvatske“. Člankom 29 je regulirano da se „sredstva koja vijeće nacionalne manjine ostvari od svoje imovine; od donacija, poklona, nasljedstva; ili po drugom osnovu, mogu koristiti samo za djelatnosti i poslove od značaja za nacionalnu manjinu utvrđenih u programu rada vijeća nacionalne manjine“. Sredstva pak „koja vijeće nacionalne manjine ostvari iz državnog proračuna Republike Hrvatske ili proračuna jedinice samouprave mogu se koristiti isključivo za namjene određene proračunom i zakonom, odnosno odlukom kojima se uređuje izvršenje proračuna, odnosno za namjene, kada se radi o sredstvima državnog proračuna Republike Hrvatske, koje odredi Savjet za nacionalne manjine“ (st. 2.). Ujedno, „kada vijeće nacionalne manjine nabavlja robe ili usluge ili izvodi radove sredstvima iz stavka 2. ovoga članka može ih koristiti samo pod uvjetima i na način propisan Zakonom o javnoj nabavi“.

„Predstavnik nacionalne manjine otvara račun sredstava koja se koriste za ostvarivanje manjinskih prava na području jedinice lokalne samouprave za koju je izabran, za financijski plan korištenja tih sredstava i završni račun tih sredstava. Financijski plan i završni račun sredstava koja se koriste za ostvarivanje manjinskih prava objavljuju se u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave za čije područje je izabran manjinski predstavnik“ (članak 34. Ustavnog zakona). „Na predstavnika nacionalne manjine te njegove ovlasti i obveze“, što se odnosi i na prikupljanje i korištenje sredstava, „odgovarajuće se primjenjuju odredbe članaka 28., 29., 30., 31., 32. i 33. Ustavnog zakona“.

VIJEĆE I PREDSTAVNIK U LOKALNOJ SAMOUPRAVI

U članku 31. Ustavnog zakona kaže se da „Vijeća nacionalnih manjina u jedinici samouprave imaju pravo:

– predlagati tijelima jedinice samouprave mjere za unaprjeđivanje položaja nacionalne manjine u državi ili na nekom njenom području, uključujući davanje prijedloga općih akata kojima se uređuju pitanja od značaja za nacionalnu manjinu tijelima koja ih donose;

- isticati kandidate za dužnosti u tijelima državne uprave i tijelima jedinica samouprave;
- biti obaviješteni o svakom pitanju o kome će raspravljati radna tijela predstavničkog tijela jedinice samouprave, a tiče se položaja nacionalne manjine;
- davati mišljenja i prijedloge na programe radijskih i televizijskih postaja na lokalnoj i regionalnoj razini namijenjene nacionalnim manjinama ili na programe koji se odnose na manjinska pitanja.“

U tom kontekstu, slijedom članka 32. Ustavnog zakona „Poglavarstvo jedinice samouprave...“ (izvorni tekst), odnosno gradonačelnik:

„(1) ... dužno je u pripremi prijedloga općih akata od vijeća nacionalnih manjina osnovanih za njeno područje zatražiti mišljenje i prijedloge o odredbama kojima se uređuju prava i slobode nacionalnih manjina.

(2) Ako vijeće nacionalne manjine smatra da je opći akt jedinice samouprave ili neka njegova odredba protivan Ustavu, ovom Ustavnom zakonu ili posebnim zakonima kojima se uređuju prava i slobode nacionalnih manjina, dužna je o tome odmah obavijestiti ministarstvo nadležno za opću upravu. Obavijest o tome uputit će i poglavarstvu (gradonačelniku op.) jedinice samouprave i Savjetu za nacionalne manjine.

(3) Ministarstvo nadležno za opću upravu, ako ocijeni da je opći akt iz stavka 2. ovoga članka ili neka njegova odredba protivan Ustavu, ovom Ustavnom zakonu ili posebnim zakonima kojima se uređuju prava i slobode nacionalnih manjina, obustavit će, u roku od osam dana, njegovu primjenu.

(4) Odluka o obustavi od primjene dostavlja se bez odgađanja općinskom načelniku, gradonačelniku, odnosno županu, predsjedniku predstavničkog tijela koje je opći akt donijelo, a obavijest o donošenju odluke dostavlja Savjetu za nacionalne manjine i vijeću nacionalne manjine na temelju čije je obavijesti odluka donijeta.

(5) Ministarstvo nadležno za opću upravu prosljeđuje Vladi Republike Hrvatske odluku o obustavi od primjene općeg akta s prijedlogom za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti s Ustavom i zakonom pred Ustavnim sudom Republike Hrvatske i o tome obavještava jedinicu samouprave.

(6) Obustava od primjene općeg akta prestaje ako Vlada Republike Hrvatske ne pokrene postupak iz stavka 5. ovoga članka u roku od 30 dana od dana zaprimanja odluke iz stavka 5. ovoga članka.“

Prema članku 34. Ustavnog zakona predstavnik nacionalne manjine „svoje poslove obavlja pod nazivom koji mora biti na hrvatskom jeziku i latiničnom pismu te na jeziku i pismu kojim se služi nacionalna manjina koja ga je izabrala i koji sadrži oznaku područja za koje je izabran“. Na predstavnika nacionalne manjine, njegove ovlasti i obveze odgovarajuće se primjenjuju odredbe članaka 28., 29., 30., 31., 32. i 33. ovoga Ustavnog zakona, koje se odnose na vijeća nacionalnih manjina.

KOORDINACIJA VIJEĆA

Ustavnim zakonom je predviđeno da „dva ili više vijeća nacionalnih manjina osnovanih u istoj jedinici lokalne samouprave, dva ili više vijeća nacionalnih manjina osnovanih u različitim jedinicama lokalne samouprave, dva ili više vijeća nacionalnih manjina osnovanih u istoj jedinici područne (regionalne) samouprave te dva ili više vijeća nacionalnih manjina osnovanih u različitim jedinicama područne (regionalne) samouprave mogu radi usklađivanja ili unaprjeđivanja zajedničkih interesa osnovati koordinacije vijeća nacionalnih manjina“ (čl. 33. st. 1. Ustavnog zakona). Pritom se navodi da vijeća nacionalnih manjina kroz koordinaciju „usuglašavaju stavove o pitanjima iz svog djelokruga“, kao i da vijeća „mogu koordinaciju vijeća nacionalnih manjina ovlastiti da poduzima u njihovo ime pojedine mjere“ na koje radnje vijeća imaju temeljem članka 31. Ustavnog zakona (čl. 33. st. 2. i 3. Ustavnog zakona).

Prema članku 33. Ustavnog zakona smatra se da su na državnoj razini „vijeća nacionalnih manjina jedinica područne (regionalne) samouprave osnovale koordinaciju vijeća nacionalnih manjina za područje Republike Hrvatske kada je sporazumu o osnivanju ove koordinacije pristupilo više od polovine vijeća nacionalnih manjina područne (regionalne) samouprave.“ (st. 4.)

„Koordinacija vijeća za područje Republike Hrvatske je neprofitna pravna osoba. Svojestvo pravne osobe stječe upisom u registar kojeg vodi ministarstvo nadležno za poslove opće uprave. Način rada i financiranja koordinacija uređuju se zakonom.

Izabrana nacionalna vijeća nacionalnih manjina djeluju kao koordinacija vijeća nacionalnih manjina. Kada je to određeno međunarodnim ugovorima funkciju koordinacije nacionalne manjine može vršiti i krovna udruga te manjine. Srpsko narodno vijeće djeluje kao Koordinacija vijeća srpske nacionalne manjine za područje Republike Hrvatske i ima pravnu osobnost.

Koordinacija vijeća nacionalnih manjina koju su vijeća nacionalnih manjina jedinica područne (regionalne) samouprave osnovale za područja Republike Hrvatske može donositi odluke o značenju i simbolima nacionalnih manjina i način obilježavanja praznika nacionalnih manjina uz suglasnost Savjeta za nacionalne manjine.“ (čl. 33. st. 5., 6., 7., 8. i 9. Ustavnog zakona).

Temeljem Zakona o Registru vijeća, koordinacija vijeća i predstavnika nacionalnih manjina o koordinacijama nacionalnih manjina se vodi državna evidencija u obliku javnog registra (čl. 2. Zakona o Registru). U Registar se upisuju Uz vijeća i predstavnike nacionalnih manjina u Registar se upisuju i:

- „– koordinacije vijeća nacionalnih manjina osnovane u istim ili različitim jedinicama lokalne samouprave,
- koordinacije vijeća nacionalnih manjina osnovane u istim ili različitim jedinicama područne (regionalne) samouprave,
- koordinacije vijeća nacionalnih manjina za područje Republike Hrvatske osnovane od vijeća nacionalnih manjina jedinica područne (regionalne) samouprave,
- drugi oblici udruživanja nacionalnih manjina koji se osnivaju sukladno međunarodnim ugovorima.“ (čl. 3. Zakona o Registru).

„Koordinacije vijeća nacionalnih manjina jedinica samouprave upisuju se u Registar nakon potpisivanja sporazuma o osnivanju koordinacije, sukladno Ustavnom zakonu o pravima nacionalnih manjina.

Koordinacije vijeća nacionalnih manjina osnovane za područje Republike Hrvatske upisuju se u Registar kada je sporazumu o osnivanju koordinacije pristupilo više od polovine vijeća nacionalnih manjina područne (regionalne) samouprave.

Predstavnici nacionalnih manjina jedinica samouprave u postupku osnivanja i prijenosu ovlasti na koordinacije vijeća nacionalne manjine imaju status vijeća nacionalnih manjina u jedinici samouprave u kojoj su izabrani.“ (čl. 4. st. 3., 4. i 6. Zakona o Registru)

Koordinacije vijeća nacionalnih manjina su neprofitne pravne osobe, a pravnu osobnost stječu danom upisa u Registar. Naziv koordinacije mora biti na hrvatskom jeziku i latiničnom pismu te na jeziku i pismu vijeća koja su osnovala koordinaciju (čl. 5. Zakona o Registru).

NAČIN RADA KOORDINACIJE

„(1) Koordinacije osnovane za područje Republike Hrvatske, sukladno članku 33. stavku 4. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, djeluju kao kolegijalno tijelo.

(2) Sastav, određivanje i broj članova te sjedište koordinacije osnovane za područje Republike Hrvatske utvrđuje se sporazumom, a način rada statutom.

(3) Članove koordinacije određuju vijeća iz reda svojih članova.«.

(4) Sporazumu o osnivanju koordinacije za područje Republike Hrvatske mogu pristupiti i predstavnici nacionalnih manjina izabrani u jedinici područne (regionalne) samouprave.

(5) Prava i ovlasti predstavnika nacionalnih manjina izabranih u jedinicama područne (regionalne) samouprave u radu koordinacije osnovane za područje Republike Hrvatske utvrđuju se statutom koordinacije.

(6) Sjedište koordinacije osnovane za područje Republike Hrvatske u pravilu je u jednoj od jedinica područne (regionalne) samouprave čija vijeća nacionalnih manjina su osnovala koordinaciju.

(7) Odredbe o načinu rada koordinacija osnovanih za područje Republike Hrvatske odgovarajuće se primjenjuju i na način rada koordinacija koje su osnovala vijeća nacionalnih manjina na području jedinica samouprave.“ (čl. 21. Zakona o Registru).

OSOBE OVLAŠTENE ZA ZASTUPANJE

„(1) Koordinacija osnovana za područje Republike Hrvatske ima predsjednika i zamjenika predsjednika koordinacije kojeg biraju članovi koordinacije tajnim glasovanjem.

(2) Predsjednik koordinacije predstavlja i zastupa koordinaciju, saziva sjednice te ima i druga prava i obveze određene statutom.

(3) Zamjenik predsjednika koordinacije zamjenjuje predsjednika u slučaju njegove odsutnosti ili spriječenosti.

(4) Predsjednik koordinacije, zamjenik predsjednika i članovi radnih tijela koordinacije mogu iz sredstava namijenjenih za rad primati naknadu stvarnih troškova koje su imali u obavljanju poslova, sukladno propisu koji se odnosi na naknade za rad članova vijeća nacionalnih manjina.“ (čl. 22. Zakona o Registru).

SREDSTVA ZA RAD I FINANCIRANJE KOORDINACIJE

„(1) Koordinacije osnovane za područje Republike Hrvatske ostvaruju sredstva od svoje imovine, donacija, poklona, nasljedstva, proračuna jedinice lokalne i područne, odnosno regionalne samouprave i državnog proračuna ili po drugoj osnovi u skladu sa zakonom.

(2) Sredstva za rad iz stavka 1. ovoga članka mogu se koristiti samo za djelatnosti i poslove od značaja za rad vijeća i predstavnika nacionalnih manjina koja su osnovala, odnosno koji su pristupili sporazumu o osnivanju koordinacije, utvrđenih u njihovim programima rada.“ (čl. 23. Zakona o Registru)

„(1) Sredstva za rad koordinacija vijeća nacionalnih manjina osnovanih za područje Republike Hrvatske osiguravaju jedinice područne (regionalne) samouprave čija su vijeća nacionalnih manjina osnovala koordinaciju, odnosno pristupila sporazumu o osnivanju koordinacije.

(2) U sredstva za rad ulaze i sredstva za obavljanje administrativnih poslova, ako te poslove u okviru svojih službi ne obavlja jedinica područne (regionalne) samouprave u kojoj je sjedište koordinacije.

(3) Za ostvarivanje određenih programa koordinacija osnovanih za područje Republike Hrvatske osigurat će se sredstva i u državnom proračunu Republike Hrvatske, a način financiranja propisat će uredbom Vlada Republike Hrvatske.

(4) Ako vijeća nacionalnih manjina koja su osnovala koordinaciju ili njihove udruge ne raspolažu poslovnim prostorom u kojem djeluju, jedinica područne (regionalne) samouprave u kojoj koordinacija ima sjedište dužna je osigurati prostor za rad unutar svojeg poslovnog prostora i odrediti vrijeme njegova korištenja sukladno potrebama koordinacije.“ (čl. 24. Zakona o Registru)

„Koordinacije osnovane za područje Republike Hrvatske na koje su vijeća nacionalnih manjina i predstavnici nacionalnih manjina prenijeli ovlasti iz članka 31. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina preuzimaju sredstva za obavljanje prenesenih ovlasti osigurana u proračunu jedinice područne (regionalne) samouprave.“ (čl. 25. Zakona o Registru)

„Sredstva za rad koordinacija vijeća nacionalnih manjina osiguravaju jedinice samouprave s čijeg područja su vijeća i predstavnici nacionalnih manjina osnovali koordinacije.“ (čl. 26. Zakona o Registru)

AKTI KOORDINACIJE

„(1) Vijeća i koordinacije donose statut, program rada, financijski plan i završni račun te ostale akte kojima se uređuju pitanja od značaja za rad vijeća i koordinacije.

(2) Statut je temeljni opći akt, a drugi opći akti vijeća i koordinacije moraju biti u skladu sa statutom.

(3) Statut sadrži odredbe o nazivu, sjedištu, pravima i obvezama članova, o području djelovanja, zastupanju te drugim pitanjima od značaja za rad vijeća i koordinacije.

(4) Nadzor zakonitosti statuta vijeća obavlja ministarstvo nadležno za poslove opće uprave.

(5) Statute koordinacija ovjerava ministarstvo nadležno za poslove opće uprave.“ (čl. 6. Zakona o Registru).

Zahtjev za upis u Registar nadležnom tijelu podnosi predsjednik

koordinacije. Zahtjevu se prilažu: a) dokaz o osnivanju koordinacije, potpisani sporazum; b) zapisnik s konstituirajuće sjednice koordinacije; c) odluka o izboru predsjednika koordinacije i osobi koja će zamjenjivati predsjednika koordinacije u slučaju njegove odsutnosti ili spriječenosti; d) osobno ime i OIB osobe ovlaštene za zastupanje; e) statut. (čl. 9. i 10. Zakona o Registru)

Zahtjev za upis se podnosi u roku od 30 dana od dana osnivanja

koordinacije. O zahtjevu za upis koordinacije nadležno tijelo donosi rješenje, u roku od 30 dana od dana podnošenja urednog zahtjeva. Protiv rješenja o upisu koordinacije žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor. (čl. 11. Zakona o Registru)

Rješenje o upisu koordinacije mora sadržavati: naziv, sjedište, datum upisa, registarski broj, utvrđenje da upisom u Registar koordinacija stječe status pravne osobe, imena i OIB osoba ovlaštenih za zastupanje koordinacije u mandatnom razdoblju. Nakon upisa nadležno tijelo dostavlja Ministarstvu financija – Poreznoj upravi podatke za potrebe određivanja i dodjeljivanja OIB-a, a potvrdu o OIB-u dostavlja uz rješenje o upisu u Registar. (čl. 12. Zakona o Registru)

Koordinacije upisane u Registar sukladno ovom Zakonu, nakon redovitih izbora ne podliježu novoj obvezi upisa u Registar, već prijavljuju osobna imena i OIB osoba ovlaštenih za zastupanje za iduće mandatno razdoblje. (čl. 13. Zakona o Registru)

Koordinacije su dužne nadležnom tijelu podnijeti prijavu promjena statuta, sjedišta, osobna imena i OIB osoba ovlaštenih za zastupanje, brisanje članova radi prestanka mandata i prijavu o brisanju iz Registra, u roku od 30 dana od dana nastalih promjena. O upisu promjene sjedišta, naziva, osoba ovlaštenih za zastupanje i brisanju iz Registra donosi se rješenje. (čl. 14. Zakona o Registru)

Danom dostave obavijesti o izboru iz Registra se po službenoj dužnosti brišu osobna imena članova koordinacija zbog prestanka mandata. (čl. 15. Zakona o Registru)

U Registar se upisuje prestanak mandata članu koordinacije iz razloga utvrđenih za prestanak mandata prije vremena na koje je izabran, sukladno odredbama izbornog zakona kojim se propisuje izbor članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Prijavu za upis ili brisanje iz Registra člana koordinacije podnosi predsjednik koordinacije ili osoba koja ga zamjenjuje u slučaju njegove odsutnosti ili spriječenosti. (čl. 16. Zakona o Registru)

Prijava za brisanje iz Registra člana koordinacije kojem je prestao mandat prije vremena na koje je izabran podnosi se u roku od 8 dana od dana prestanka mandata. (čl. 17. Zakona o Registru)

Prijava za upis u Registar člana koordinacije koji nastavlja mandat člana kojem je mandat prestao podnosi se u roku od 8 dana od dana utvrđenja tog člana, sukladno odredbama izbornog zakona koje se odnose na izbor članova nacionalnih manjina u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave. (čl. 18. Zakona o Registru)

Po službenoj dužnosti iz Registra se brišu koordinacije manjina:

„- ako su prestala postojati vijeća nacionalnih manjina koja su osnovala koordinaciju, odnosno ako se njihov broj natpolovično smanjio,

- ako se broj vijeća nacionalnih manjina jedinica područne (regionalne) samouprave smanji ispod broja utvrđenog za osnivanje koordinacije vijeća nacionalnih manjina za područje Republike Hrvatske.“ (čl. 19. st. 3. i 4. Zakona o Registru)

SAVJET ZA NACIONALNE MANJINE

Člankom 35. Ustavnog zakona se utvrđuje da se „radi sudjelovanja nacionalnih manjina u javnom životu Republike Hrvatske, a osobito radi

razmatranja i predlaganja uređivanja i rješavanja pitanja u svezi s ostvarivanjem i zaštitom prava i sloboda nacionalnih manjina“ osniva Savjet za nacionalne manjine. U ostvarivanju tog cilja „Savjet surađuje s nadležnim državnim tijelima i tijelima jedinica samouprave, vijećima nacionalnih manjina, odnosno predstavnicima nacionalnih manjina, udrugama nacionalnih manjina i pravnim osobama koje obavljaju djelatnosti kojima se ostvaruju manjinska prava i slobode“.

U istom članku se navodi da Savjet ima pravo:

„– predlagati tijelima državne vlasti da rasprave pojedina pitanja od značenja za nacionalnu manjinu, a osobito provođenje ovoga Ustavnog zakona i posebnih zakona kojima su uređena manjinska prava i slobode;

– predlagati tijelima državne vlasti mjere za unaprjeđivanje položaja nacionalne manjine u državi ili na nekom njenom području;

– davati mišljenja i prijedloge o programima javnih radio postaja i javne televizije namijenjenih nacionalnim manjinama, te o tretiranju manjinskih pitanja u programima javnih radio postaja i javne televizije i drugim sredstvima priopćavanja;

– predlagati poduzimanje gospodarskih, socijalnih i drugih mjera na područjima tradicionalno ili u znatnijem broju nastanjenim pripadnicima nacionalnih manjina kako bi se očuvalo njihovo postojanje na tim područjima,

– tražiti i dobiti od tijela državne vlasti i tijela lokalne i područne (regionalne) samouprave podatke i izvješća potrebna za razmatranje pitanja iz svoga djelokruga;

– pozivati i tražiti nazočnost predstavnika tijela državne vlasti i tijela lokalne i područne (regionalne) samouprave, u čiju nadležnost spadaju pitanja iz djelokruga Savjeta utvrđena ovim Ustavnim zakonom i statutom Savjeta“.

Nadalje, da „Savjet za nacionalne manjine surađuje u pitanjima od interesa za nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj s nadležnim tijelima međunarodnih organizacija i institucija koje se bave pitanjima nacionalnih manjina, kao i s nadležnim tijelima matičnih država pripadnika nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj“ da „raspoređuje sredstva koja se u državnom proračunu osiguravaju za potrebe nacionalnih manjina. Korisnici sredstava podnose Savjetu godišnja izvješća o trošenju sredstava koja su im doznačena iz državnog proračuna, o čemu Savjet izvješćuje Vladu Republike Hrvatske i Hrvatski sabor“. Ako pak Savjet „u roku od 90 dana od donošenja državnoga proračuna ne donese odluku o rasporedu sredstava, odluku o tome donosi Vlada Republike Hrvatske“.

Članove Savjeta imenuje Vlada Republike Hrvatske na vrijeme od četiri godine i to, sukladno članku 36. Ustavnog zakona:

„– sedam članova pripadnika nacionalnih manjina iz reda osoba koje predlože vijeća nacionalnih manjina,

– pet članova pripadnika nacionalnih manjina iz reda istaknutih kulturnih, znanstvenih, stručnih, vjerskih djelatnika iz reda osoba koje predlože manjinske udruge i druge organizacije manjina, vjerske zajednice, pravne osobe i građani pripadnici nacionalnih manjina“.

Članovi Savjeta su i zastupnici nacionalnih manjina u Hrvatskom saboru.

Istim člankom je utvrđeno da:

„– Savjet za nacionalne manjine ima predsjednika i dva potpredsjednika koje imenuje Vlada Republike Hrvatske iz redova članova Savjeta. Jedan od njih obavezno je član Savjeta iz redova nacionalne manjine koja u ukupnom stanovništvu Republike Hrvatske sudjeluje s više od 1,5%.

- Prilikom imenovanja članova Savjeta za nacionalne manjine Vlada Republike Hrvatske vodit će računa o udjelu pripadnika pojedinih nacionalnih manjina u ukupnom stanovništvu Republike Hrvatske, kao i o tome da sastav Savjeta odražava njihovu samobitnost i osobitost, te povijesne vrijednosti, etničku, kulturnu i svaku drugu raznolikost.

- Predsjednik i potpredsjednici Savjeta za nacionalne manjine svoju dužnost obavljaju profesionalno, a predsjednik Savjeta je i predstojnik stručne službe Savjeta.

- Za obavljanje stručnih i administrativnih poslova za Savjet za nacionalne manjine Vlada Republike Hrvatske osnovat će stručnu službu Savjeta i odrediti okvirni broj njenih službenika i namještenika.

- Savjet za nacionalne manjine ima statut koji donosi uz suglasnost Vlade Republike Hrvatske. Statutom se pobliže uređuje djelokrug i organizacija rada Savjeta.

- Savjet za nacionalne manjine donosi program rada, financijski plan, završni račun i odluke o raspoređivanju sredstava koja se u državnom proračunu osiguravaju za potrebe nacionalnih manjina.

- Savjet za nacionalne manjine će donijeti pravilnik o unutarnjem redu stručne službe Savjeta na prijedlog predsjednika Savjeta.

- Savjet za nacionalne manjine odlučuje većinom svih članova.

- Program rada Savjeta za nacionalne manjine, financijski plan i završni račun sredstava Savjeta za nacionalne manjine, te akti kojima Savjet za nacionalne manjine raspoređuje sredstva koja se u državnom proračunu osiguravaju za potrebe nacionalnih manjina, objavljuju se u »Narodnim novinama«.

U članku 42. Ustavnog zakona se navodi da će:

„(1) Vlada Republike Hrvatske imenovat će članove Savjeta za nacionalne manjine te predsjednika i potpredsjednike Savjeta najkasnije u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovoga Ustavnog zakona.

(2) Ako do isteka roka iz stavka 1. ovoga članka ne budu osnovana vijeća nacionalnih manjina ili ako ta vijeća ne predlože Vladi Republike Hrvatske kandidate za članove Savjeta za nacionalne manjine, Savjet za nacionalne manjine činit će članovi imenovani prema odredbi članka 36. stavka 1. podstavka drugog i članovi određeni prema odredbi članka 36. stavka 2. ovoga Ustavnog zakona.

(3) Do osnivanja Stručne službe Savjeta za nacionalne manjine stručne i administrativne poslove za Savjet za nacionalne manjine obavljat će Ured za nacionalne manjine Vlade Republike Hrvatske.“

NADZOR

„Ostvarivanje prava i sloboda nacionalnih manjina zajamčenih Ustavom, ovim Ustavnim zakonom i posebnim zakonima nadziru tijela državne uprave u pitanjima iz svog djelokruga. Vlada Republike Hrvatske usklađuje rad tijela državne uprave u primjeni ovog Ustavnog zakona i posebnih zakona koji uređuju pitanja od značenja za nacionalne manjine. Najmanje jednom godišnje Vlada Republike Hrvatske podnosi Hrvatskom saboru izvješće o provođenju ovoga Ustavnog zakona i o utrošku sredstava koja se u državnom proračunu osiguravaju za potrebe nacionalnih manjina, a Savjet za nacionalne manjine Hrvatskom saboru odnosno njegovom radnom tijelu u čijem je djelokrugu ostvarivanje prava nacionalnih manjina podnosi polugodišnje izvješće o pitanjima koja su u djelokrugu Savjeta te kvartalno izvješće o utrošku sredstava koja su u državnom proračunu osigurana za potrebe nacionalnih manjina.“ (čl. 37. Ustavnog zakona)

U članku 38. Ustavnog zakona reguliran je nadzor njegove provedbe pa se u stavku 1. kaže da „vijeća nacionalnih manjina odnosno predstavnici nacionalnih manjina u jedinici samouprave mogu zatražiti od nadležnog tijela državne

uprave da provede nadzor nad primjenom ovoga Ustavnog zakona i posebnih zakona kojima su uređena prava i slobode nacionalnih manjina od strane tijela jedinica samouprave u kojima su osnovane i da poduzmu mjere za zakonito postupanje tih tijela, o čemu obavještava Savjet za nacionalne manjine koji je dužan o svom stajalištu izvijestiti vijeća nacionalnih manjina odnosno predstavnika nacionalnih manjina“. Nadalje, u stavku 2. se kaže da „Savjet za nacionalne manjine može zatražiti od Vlade Republike Hrvatske da provede nadzor nad primjenom ovoga Ustavnog zakona i posebnih zakona kojima su uređena prava i slobode nacionalnih manjina od strane tijela državne uprave i da poduzme mjere za zakonito postupanje tih tijela“.

U članku 27. Zakona o Registru vijeća, koordinacija vijeća i predstavnika nacionalnih manjina kaže se da nadzor nad njegovom provedbom u pogledu upisa i načina rada obavlja ministarstvo nadležno za poslove opće uprave, a ministarstvo nadležno za poslove financija obavlja nadzor nad primjenom odredbi o financiranju.